

Però, ¿què és el GAL?

Un nou assassinat a Euskadi Nord

Els darrers atemptats dels Grupos Antiterroristas de Liberación (GAL) a Euskadi Nord han omplert d'indignació i ràbia la població basca. Sobretot l'esquerra abertzale i la comunitat de refugiats. Durant uns dies, els carrers de les ciutats basques a ambdós costats dels Pirineus han estat escenari de nombroses manifestacions de protesta.

Allò que en un principi es veia com una sèrie d'atemptats indiscriminats, tingué el colofó en l'assassinat per part del GAL de Xabier Galdeano, membre del consell d'administració del periòdic *Egin*, corresponsal delegat i distribuïdor del mateix diari a Euskadi Nord. Tot això fa suposar un salt qualitatiu en l'estratègia terrorista de la banda armada, equiparable a l'assassinat de Santi Brouard el passat dia vint de novembre, a Bilbao.

Encara no s'ha obert cap investigació

Des que es donaren a conèixer les seues sigles, amb motiu de la reivindicació del segrest de Segundo Marey, els GAL han estat actuant amb total impunitat, sense que per ara el govern de Mitterrand ni el de Felipe González no s'hagen decidit a obrir cap investigació. Les suposades connivències amb membres de la policia francesa i espanyola han estat reiteradament denunciades, tant per la comunitat de refugiats bascos com per membres

G. B.

Xabier Galdeano, el darrer dels morts pel GAL

/Arxiu

de l'esquerra abertzale a Euskadi Sud.

El GAL, des dels orígens, és una peça dins una xarxa perfectament fabricada des de Madrid, amb l'ajuda del govern francès, i es configura des del principi com un instrument d'anorreament que ha de crear temor en la comunitat basca de refugiats a Euskadi Nord. Alhora, serviria per a desestabilitzar la situació política en aquella zona, donant arguments al govern francès per a justificar l'adopció d'algunes mesures encaminades a pressionar sobre els refugiats. Els més clars exemples d'aquestes mesures són les ordres de deportació i extradició d'exiliats bascos.

Però, ¿què és el GAL? ¿Qui hi ha darrere d'aquesta banda armada? Són preguntes que la població basca repeteix constantment, sense que s'hi haja donat, ara per ara, encara, cap resposta oficial. Des del poder, callen. Un silenci que es podria interpretar perfectament des de la complaença amb aquests tipus d'actuació fins a la complicitat.

Notòria col·laboració policial

A parer d'alguns observadors, són diverses les proves que podrien demostrar la col·laboració tant de la policia gal·la com de l'espanyola. Per exemple, Pedro Sánchez, antic le-

gionari detingut en el pas fronterer de Dantzarinea, després del segrest de Segundo Marey, tenia en el seu poder un fitxer amb fotos i tota classe d'informació de nombrosos refugiats bascos, alguns dels quals, com Rafa Goikoetxea, «Txapela», o José Angel Urkiaga, foren assassinats. Tant un retratobot de Txapela com les fotos d'Urkiaga, que ell mateix havia facilitat a la policia espanyola per a la renovació de documents, són mostres del fet que podria haver-hi col·laboració d'alguns funcionaris.

No no hi ha cap dubte és en l'origen dels braços executors dels nombrosos assassinats. Són, en la majoria, membres de les distin-

Un cotxe-bomba del GAL a Biarritz

tes bandes de delinqüents francesos, situades a Marsella, París, Pau i Biarritz.

Veterans de la guerra d'Algèria i antics integrants de l'OAS funcionen sota les ordres d'un cap únic, però actuant independentment. La caiguda del cap deixa la banda òrfena i amb la necessitat de reorganitzar-se. Així, per exemple, la mort de Jean Pierre Cerid (ex-membre de l'OAS, mercenari en Biafra i refugiat a Espanya després de fugir de les presons franceses), quan manipulava un cotxe-bomba, deixà en una situació precària la seua banda, que es veié en la necessitat de vendre a un conegut setmanari de Madrid informació sobre les activitats del GAL.

Entre tota aquesta documentació destacava l'existència de salconduïts per a l'accés directe de Cerid a les dependències del Ministeri de l'Interior.

El comportament de la justícia gal·la

Un altre aspecte important a ressaltar és el comportament de l'estament judicial francès amb el GAL. Malgrat les detencions d'elements terroristes a Biarritz, que feren en orris amb la banda que circulava per aquesta ciutat, la decisió del jutge de Pau, senyor Costeaux, de deixar en llibertat la majoria suposà un dur colp a les il·lusions dels refugiats. El cas

Un Aberri Eguna dividit

A. PRATS

La celebració de l'*Aberri Eguna* (Dia de la Pàtria Basca), al recinte de la fira de mostres de Bilbao, acabà el passat 7 d'abril amb un discurs del *lehendakari* José Antonio Ardanza, en què apel·lava a la unitat i afirmava que la crisi institucional havia acabat.

Calia que el president del govern basc fes aquests aclariments, perquè, malgrat les seues paraules, l'*Aberri Eguna* s'havia celebrat, una vegada més, en un moment difícil, en què les divisions entre les forces nacionalistes són múltiples i greus, i en què els problemes diversos d'Euskadi no semblen minvar, sinó ben al contrari.

El PNB, a Bilbao; Euskadiko Eskerra, a la localitat guipuscoana de Villabona, i Herri Batasuna, a Pamplona, simbolitzaven, en tres actes distints, aquestes divisions. I això que els penebistes seguidors de l'ex-*lehendakari* Carlos Garaikoetxea desistiren de fer festa a banda, com s'havia pensat i com potser es podia esperar. Garaikoetxea assistí a l'acte del PNB (en què es commemorava també el noranta aniversari de la fundació del partit per Sabino Arana Goiri), i fou objecte de mostres d'adhesió i de refús per part de grups de militants.

A Pamplona, hi hagué enfrontaments entre grups de joves *abertzales* i la policia, la qual va practicar algunes detencions. La delegació del govern a Navarra anuncià tot seguit haver obert diligències contra els tres diputats d'HB (Arce, Iraeta i Alemán) que havien firmat la convocatòria de manifestació. HB havia reunit vora vint mil persones en el seu aplec.

La impressió externa és que hi ha moltes veus que pretenen parlar alhora en nom del poble basc, però que no n'hi ha cap que siga capaç de concloure un programa eficaç i segur de cara al futur. I això, a Euskadi, és article de primera necessitat.

més rellevant entre tots va ser la concessió de la llibertat condicional a Philippe Labbade, cap de la banda, el qual es fugà, segons tots els indicis, a l'Estat espanyol.

Tanmateix i malgrat l'evidència i les constants peticions perquè l'administració francesa obriga una investigació, el govern de Felipe González prefereix no fer-ne cas. Mentrestant, les reunions entre Barrioueno i el seu corresponent al govern francès, Pierre Joxe, continuen el seu camí, a fi d'intentar sufocar per tots els mitjans —fins i tot els il·legals— la comunitat basca de refugiats a Euskadi Nord; un intent

en què fracassaren tots els governs de la primera fase de la transició.

La lluita contra ETA era un repte obligat, imposat pels poders fàctics espanyols al jove govern socialista. Un repte que aquest intentarà dur a port, pete qui pete.

De moment, ja ha trobat la col·laboració que necessita en el govern basc de José Antonio Ardanza, com ho demostra l'aprovació en el Parlament de Victòria del ja famós decàleg antiterrorista. Al seu torn, el GAL continuarà amb els seus assassinats, i no es descarten nous atemptats selectius, a banda dels indiscriminats.

/Arxiu